

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku P. P.
przy uczestnictwie K. A. P.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 czerwca 2017 r.,
na skutek dwóch skarg kasacyjnych - wnioskodawcy i uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt XVI Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek uczestniczki o zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej

rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Wnioskodawca oraz uczestniczka postępowania złożyli skargi kasacyjne od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 14 czerwca 2016 r., którym Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu – na skutek apelacji obu stron od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 28 października 2014 r. – sprawy o podział majątku wspólnego po ustaniu między uczestnikami małżeńskiej wspólności majątkowej, zmienił zaskarżone postanowienie w sposób bliżej opisany w sentencji, natomiast apelację wnioskodawcy w pozostałej części i apelację uczestniczki w całości oddalił.

Wnioskodawca, powołując się na obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., wniósł o częściowe uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Twierdził, że wniesiona przez niego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w toku postępowania apelacyjnego nie zostały zrealizowane funkcje kontrolne ani funkcje rozpoznawcze sądu drugiej instancji. Sąd ten bowiem z naruszeniem art. 386 § 1 k.p.c. nie rozpoznał istoty sprawy i zaniechał zbadania merytorycznych zarzutów podniesionych w apelacji.

Uczestniczka postępowania, powołując się na podstawę określoną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., wniosła o częściowe uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała na przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdziła, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii:

1. „czy nieokreślenie w uchwale o przekształceniu spółki akcyjnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością o innym kapitale zakładowym, liczby akcji, numerów tych akcji i ich serii oraz liczby udziałów objętych w zamian za te akcje, przy założeniu, że część akcji została nabyta przez małżonka w drodze darowizny do majątku odrębnego tego małżonka, a pozostałe akcje należą do

majątku wspólnego małżonków, pozwala na ustalenie przez Sąd, które udziały objęte w zamian za akcje należą do majątku osobistego małżonka?”

2. „czy w sytuacji opisanej w pkt 1, przy ustalaniu składników majątku wspólnego przez Sąd i dokonywaniu rozliczeń między małżonkami, zastosowanie winien mieć art. 33 pkt 10 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego czy art. 45 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego?”.

Poza tym skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił, że udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w liczbie 4000 stanowią jego majątek osobisty.

Analiza wywodów zawartych w obu skargach kasacyjnych prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczyli przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie wskazanych przez nich przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., trzeba przypomnieć, że w przepisie tym chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Uczestniczka postępowania nie sprostала tym wymaganiom, gdyż sformułowane przez nią zagadnienia prawne sprowadzają się wyłącznie do postawienia pytań, a ponadto zawierają w swej treści założenie pozostające w sprzeczności z ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego postanowienia. Uszło jej uwagi, że podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia prawa materialnego podlega ocenie na podstawie stanu faktycznego

przyjętego za podstawę zaskarżonego postanowienia oraz że w postępowaniu kasacyjnym ustalenia te są dla Sądu Najwyższego wiążące (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Ani wnioskodawca, ani uczestniczka postępowania nie przytoczyli argumentów świadczących o tak rozumianej oczywistości. Wnioskodawca, wskazując na naruszenie art. 386 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty sprawy przeoczył, że art. 386 § 1 k.p.c. przesądza jedynie o tym, w jaki sposób sąd drugiej instancji ma rozstrzygnąć sprawę, jeżeli uwzględnia apelację, a nie zachodzą przesłanki do zastosowania § 2, 3 i 4 powołanego artykułu. Nie może być natomiast mowy o naruszeniu art. 386 § 1 k.p.c. w sytuacji, w której sąd drugiej instancji nie zastosuje tego przepisu, bo uzna że nie ma podstaw do uwzględnienia apelacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 1997 r., I PKN 403/97, OSNAPiUS 1998, nr 20, poz. 602 oraz wyroki z dnia 7 lipca 2000 r., I PKN 711/99, OSNAPiUS 2002, nr 1, poz. 13, z dnia 7 lutego 2006 r., IV CK 400/05, nie publ. i z dnia 7 lutego 2014 r., III CSK 105/13, OSNC 2015, nr 1, poz. 9). Uszło również uwagi skarżącego, że w art. 386 § 4 k.p.c. jest mowa o nierozpoznaniu istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji oraz że zarzut nierozważenia przez sąd drugiej instancji zarzutów podniesionych w apelacji wymaga wskazania na naruszenie art. 378 § 1 k.p.c.

Zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka postępowania w złożonych skargach kasacyjnych podejmują w istocie próbę zakwestionowania dokonanej

przez Sąd Okręgowy oceny dowodów, nie bacząc na to, że nie może ona odnieść zamierzonego skutku, ponieważ podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżących przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c. Według powołanych przepisów każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie, dlatego wniosek uczestniczki o zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania został oddalony.